

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 23. De medio duodecimo ad operandum ex charitate Dei, quod est meditatio seu oratio mentalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

de singulis permittenda est libera facultas & spatium proferendi, quod ad materiae prosecutionem servit: nec alicujus sermo interpolari aut abrumpi debet; nisi talis esset, qui spiritua- lem discursum impediret.

S. 23.

De medio duodecimo ad operandum ex cha- ritate Dei, quod est meditatio seu oratio mentalis.

243. QUAM necessaria nobis in hac vita con- ditutis sit meditatio rerum Divinaru ad illuminationem intellectus, & ad motionem voluntatis nostrae erga Deum, quamq; utilita- tem & fructum nobis ea praestet, satis declarat Regius Propheta Psalm. 1. dicens: *In lege ejus meditabitur die ac nocte; Et erit tanquam lig- num, quod plantatum est secus decursus aqua- rum, quod fructum suum dabit in tempore suo* &c. Item Psalm. 38. *In meditatione sua exar- descet ignis, non alius nisi divini amoris.* Et Ps. 118. *Nisi quod lex tua meditatio mea est, tunc forte periissem in humilitate mea.* Meditatio, teste B. Laurentio Justiniano de Cast. con. c. 22. *Cor, amovet ab exterioribus, Et ad se redire com- pellit. Hac est disciplina mentis, spiritualis pa- dagogus, orationis funiculus, incipientium eru- ditio, Et intentionis mentis provida gubernatrix, disponit ad contemplationem, animae munditiam operatur, ministrat devotionem, in corde spiri- tualem*

Kk 2

one

tualem laetitiam ebullire facit, atq; sapientia para-
 rat domicilium. Ex ipsius assiduitate stabilitur
 mens, cogitationes purgantur, solitudo sapit, de-
 lectat Deus, ingenium acuitur, castificatur sen-
 sus, illustratur ratio, loquela restringitur, & a-
 nimus ad alta suspenditur. Meditatio seu con-
 sideratio juxta S. Bernardum lib. 1. de considerat.
 c. 7. Mentem, de qua oritur, purificat, regit affe-
 ctus, dirigit actus, corrigit excessus, componit
 mores, vitam honestat & ordinat, agenda pra-
 ordinat, acta recogitat; ut nihil in mente reside-
 at incorrectum, aut correctione egens. Sine
 meditatione lectio spiritualium communiter in-
 utilis est & sine fructu efficitur, saltem in or-
 dine ad motionem voluntatis; nam lectio appo-
 nit ori cibum solidum; meditatio autem frangit
 & aperit; ut ait idem Bernardus serm. 68. in
 Cantico. Quia sedula meditatio non remanet ex-
 tra, non haeret in superficie, ut lectio; sed ulte-
 rius pedem figit, interiora penetrat, singula ri-
 matur, & masticando ac rimando succum elicit,
 & transglutiendo usq; ad cordis intima transmit-
 tit, juxta eundem Doctorem in Scal. Claustr. c. 3.
 Unde cum Deus populo dedisset praecipuum de
 dilectione Deut. 6. statim subjunxit: Erunt ver-
 ba haec, quae ego praecipio tibi hodie, in corde
 tuo; & meditaberis in eis sedens in domo tua,
 & ambulans in itinere, dormiens, atq; consur-
 gens. Et Paulus 1. Timoth. 4. Postquam pra-
 misisset: Attende lectioni & c. subdit. Haec medi-
 tare, in his esto. Omnis siquidem fructus ex le-
 ctione & meditatione procedit, teste S. Hieronimo
 lib

lib. 3. a
 lectione
 & ad
 dit, qu
 cunqu
 in mag
 datu
 tioner
 conver
 3. de
 bunda
 spiritu
 mus;
 res, v
 na, q
 haben
 nem
 quasi
 consta
 juxta
 Sanct
 seu m
 tam sp
 est ip
 ministr
 deduc
 do rec
 exper
 strae f
 langu
 quant

lib. 3. de summo Bono c. 8. *Qua enim nescimus, lectione discimus, meditationibus conservamus, & ad eorum executionem permovemur.* Accedit, quod devotio & fervor mentis, quomodo-
 cunque intensus, paulatim intepescat etiam in magnis Dei servis, nisi identidem reaccendatur & conservetur per frequentem meditationem, *Tepefcimus processu temporis à fervore conversationis nostræ;* Inquit S. Bernardus *serm. 3. de Annunt. Paulatim refrigescit charitas, abundat iniquitas, ut consummemur carne, quæ spiritu cæperamus, timorem Domini relinquit; verbosi, curiosi, faceti, etiam detractores, vacantes nugis, fugitantes labores discipline, quoties sine notâ id licet.* Undè necesse habemus quotidianæ meditationis flabro ignem devotionis deficientem, resuscitare ac quasi de novo reanimare; resuscitatum autem constanter in suo fervore conservare. Imò juxta S. Chrysostomum *lib. de orando Deum.* Sancta oratio non tam vocalis quàm mentalis seu meditatio tam necessaria est animæ ad vitam spiritalem conservandam, quàm necessaria est ipsa anima ad naturalem vitam corpori subministrandam & conservandam; prout fusè deducit, Bartholomæus Riccius *Instruct. de modo rectè meditandi. Part. I. c. 1.* Et frequens nos experientia docet, quod pleræq; functiones nostræ spirituales & exercitia per decursum dici languent, ac suâ quasi animâ seu vitâ destituuntur, quotiescunq; meditatio Matutina fuit

ONE

aut planè intermissa, aut oscitanter & perfun-
ctoriè peracta.

244. Porro definitur, aut potius describitur
meditatio à Richardo de S. Victore *lib. 1. de con-
templat. c. 4.* *Meditatio est studiosa intentio
mentis circa aliquid investigandum diligenter
insistens.* Vel, ut ibidem ait: *Meditatio est pro-
vidus animi obtutus, in veritatis inquisitione
vehementer occupatus.* S. Bernardus in *libro de
Scala Claustrali* ait. *Meditatio est studiosa men-
tis actio, occulta veritatis notitiam propria ra-
tionis ductu investigans.* Clarius eam definit
dicendo, quod sit *attenta rerum divinarum con-
sideratio, ad excitandos affectus pios erga Deum,
& concipiendam propositam vitam spiritualis accommo-
data.* Dicitur primo, quod meditatio sit *con-
sideratio*; ut per hoc exprimatür & significetur
officium seu munus nostri intellectus sub
meditationis decursu; quod officium triplex
est: Nam primò debet intellectus elicere actum
Fidei supernaturalem circa materiam à memo-
ria propositam; qui actus Fidei sit Basis & funda-
mentum deinceps omnium actuum supernatu-
ralium ex parte voluntatis eliciendorum. Atq;
hinc materia meditationis consistere debet in
veritatibus à Deo revelatis; ut possit circa illas
assensus Fidei supernaturalis elici. Secundo
pertinet ad *intellectum*, ut non solum per sim-
plicem actum Fidei percipiat rei & materiæ pro-
positæ substantiam; sed etiam penetret & ex-
pendat omnes eas circumstantias, quæ ido-
neæ sunt ad voluntatem commovendam &
ad

ad efficaces animi affectus gignendos. Quod enim subinde parum aut nihil moveamur ex meditatione de Sanctissimis etiam Fidei nostræ mysteriis, ratio communiter est, quia obiter tantum illa apprehendimus, nec enim circumstantialiter satis expendimus, fitq; non raro, ut propter hunc defectum omne tempus meditationis frustra & sine omni pio animi motu transigamus, & ad alia impertinentia objecta abripiamur. Dixi autem; expendendas esse *eas circumstantias, quæ sunt idoneæ ad commovendam voluntatem*. Nam ab aliis circumstantiis, quarum consideratio parum aut nihil facit ad motus & affectus pios voluntatis excitandos, abstrahendus est intellectus & omni modo avertendus; cujusmodi sunt v. g. Si quis in mysterio Dominicæ passionis expendere, cujus speciei fuerit arbor illa, ex qua crux fuit fabricata; aut quot cubitis longa, vel quot palmis lata fuerit. Item si in meditatione de Morte Christi incideret in eam speculationem, num in Corpore Christi extiterit forma cadaverica, an verò habuerit formas partiales? Tertiò debet intellectus ex Actibus Fidei præmissis deducere conclusiones & illationes practicas, quibus determinet & statuatur, quid deinceps faciendum vel omittendum, amandum & desiderandum, vel timendum & fugiendum sit; item quibus viis & mediis utendum ad virtutis propositæ consecutionem, aut ad vitii extirpationem &c. In his enim conclusionibus ex lumine Fidei deductis consistit vera scientia, Sapientia

entia & prudentia Sanctorum. Dicitur Secundo in definitione: *Ad excitandos affectus pro erga Deum accommodata*; ut ostendatur munus & officium voluntatis in meditatione; quod potissimum duplex est; Nam primo debet voluntas ex veritatibus Fidei per intellectum propositis & deductis elicere bonos affectus, & diversarum virtutum actus, qui ferè duobus hincce versibus comprehenduntur:

Crede Deo, spera, time, ama, mirator, & esto

Gratus, gaudeto, geme, luge, imitator bonestum.

Alterum voluntatis officium est, ut concipiat & efformet proposita, conclusionibus practicis per intellectum ex Fide deductis consentanea; statuendo scilicet & proponendo; qualiter per decursum præsentis diei velimus hoc illudvè in nobis prædominans vitium, imperfectionem, aut defectum evitare; in tali vel tali occasione nos irreprehensibilis exhibere, hunc illumvè charitatis Fraternalis aut Humilitatis actum exercere &c. Quæ quidem proposita ut sint efficacia, & suum effectum consequantur, tres potissimum conditiones habere debent. *Prima* est, ut sine particularizata & circumstantiata, puta, de tali virtute particulari in tali certâ occasione, & loco exereenda per talem certam & specialem actum circa hanc illamvè personam &c. *Experientiâ* enim con-

stat,
sint
vel
part
dicio
grua
aut
firm
exer
quo
alio
exp
gan
eò
aut
pos
rum
don
con
val
cur
gru
sipa
illa
&
rea
va
mò
pun
com
præ
do e